

Gadejord – Forte og gadekær

Iflg. Arkivar Rasmus Nielsen, Næstved Lokalhistoriske Arkiv hedder gadejord – i forbindelse med gadekæret - også *Forte* og det er i lighed med *fortov* fællesjord for alle med et matrikelnummer i det opgældende område!

Gadejord tilhører sognet, har ingen matrikelnummer og kan ikke sælges – det er fælleseje for landsbyen/sognet – og de tager sig af gadekæret – det er fælleseje og fællesansvar fra gammel tid!

Faktisk er gadekæret ældre end kirkerne, normalt mener man, at de er de ældste udi landsbyerne. De er menneskeskabt og er et stykke kultur som skal plejes og passes, i modsætning til naturen som passer sig selv!

Gadekæret ved Fanelunden

Gadekæret var en vigtig funktion i bofællesskabet, vandforsyning, vask, osv. Senere blev det overtaget af kommunerne til branddamme og sprøjtehus blev etableret i forbindelse hermed senere.

Omkring 1980'erne da brandberedskabet blev anderledes etableret, gik gadekærene en forladt skæbne i møde, de blev ikke passet, som før at kommunen – efter at de små kommuner blev nedlagt - det var ikke nødvendigt at holde dem ved lige og derfor fik de lov til at gro til.

Storstrøms Amt og Møn kommune har før de blev nedlagt, gjort noget ved det og opfordret folk til at drage omsorg for deres gadekær og åndehul i landsbyerne, ved at yde tilskud til reovering!

Der er stadig nogle gadekær der trænger til en kærlig hånd, så måske den nye storkommune vil tage det med i sin planlægning og igen opfordre folk til at tage varer på deres gadekær, som jo er et stykke kulturarv.